

Ontwormingsmiddel doodt ook kevers

Niet alleen dieren in de veehouderij krijgen medicatie tegen wormen. Ook grote grazers in natuurgebieden krijgen ontwormingsmiddelen om te voorkomen dat ze ziek worden. Alleen komt een deel van de schadelijke medicijnen via hun poep vrij in de natuur, en daar gaan onder meer insecten aan dood. Alterra pleit daarom voor terughoudend gebruik.

Natuurbeheerders gebruiken op grote schaal medicijnen om de schapen, paarden en runderen op hun terreinen vrij te houden van wormen, zo liet in 2005 en 2006 een kleinschalige enquête zien. Het meest gebruikte middel is ivermectine, omdat het goedkoop is en zeer goed werkt. Het is goed voor het dier, maar waarschijnlijk niet goed voor het milieu. Want een groot deel van het moeilijk afbreekbare middel belandt via de ontlasting van de grote grazers in de natuur.

Veel insecten gaan dood aan het middel. Die sterfte beïnvloedt de kringloop van nutriënten. “Er zijn vele anekdotische waarnemingen die melden dat op sommige plekken heel veel dode mestflatsen liggen die ook nog eens lang intact blijven”, vertelt Joost Lahr van Alterra. Zonder kevers en vliegen die de mest vermalen en doorluchten, breekt het langzamer af.

Mest

Lahr is met collega's een onderzoek gestart naar de effecten van medicijngebruik op de mestafbraak. In een proef vergelijkt hij verse mest van onbehandelde pony's met mest van

pony's die met ivermectine zijn behandeld, op de snelheid waarmee de ontlasting wordt afgebroken. “We weten uit buitenlandse literatuur dat het medicijngebruik een negatief effect heeft in de landbouw, maar de gevolgen voor natuurgebieden zijn nog nooit onderzocht.

Deskundigen zijn het er ook nog niet over eens of het wel zo slecht is voor het milieu. Om de discussie beter te kunnen voeren, meten wij het nu in de natuur.”

“De mate waarin ivermectine schadelijk is, hangt af van de lokale omstandigheden”, zegt Lahr. Naast vochtigheid en temperatuur zijn de soorten mestfauna in het gebied belangrijk, hoe gevoelig die zijn voor het middel. Regenwormen zijn bijvoorbeeld vrij ongevoelig voor het ontwormingsmiddel. Omdat regenwormen veel voorkomen in natte ecosystemen, en daar grotendeels de afbraak verzorgen, heeft het gebruik van ivermectine in deze natuurgebieden mogelijk minder directe gevolgen voor de mestafbraak. Op plekken waar vliegen en kevers het meeste werk doen, zouden natuurbeheerders veel terughoudender om moeten gaan met ontwormingsmiddelen, of een minder

schadelijk alternatief gebruiken. “Nu wordt ivermectine vaak preventief gebruikt”, zegt Lahr. “Als je de milieubelasting wilt verminderen, zul je dieren pas moeten gaan behandelen als ze ziek zijn.”

Beslisboom

In de landbouw wordt al langer gesproken over voorzigtiger omgaan met medicijnen. “Via een beslisboom krijgen boeren advies over wanneer welk middel toe te dienen en hoeveel. Dit willen we op de lange termijn ook voor natuurbeheerders, waarbij het effect op de natuur dan meeweegt in de beslissing. Uiteindelijk is het een afweging tussen dierenwelzijn en milieu”, zegt Lahr. “Wij willen met ons onderzoek aanbevelingen doen, waarmee beide gediend zijn.”

Cluster	Ecologische hoofdstructuur
Informatie:	www.kennisonline.wur.nl
Contact:	Joost.Lahr@wur.nl 0317 - 48 53 99

Ontwormingsmiddelen zijn een zegen voor grote grazers, maar slecht voor de overige natuur.